

MIGRÁCIÓS SZEMLE

Frank Füredi: Határok nélkül nem megy!

Frank Füredi magyar származású szociológus, elemző, író, a Kenti Egyetem szociológia tanszékének professor emeritusa arról ír legújabb kötetében, hogy miért esszenciális a határok fontosságát újra felfedezni. Véleménye szerint ugyanis a nyugati társadalmak egyre inkább elidegenedtek a szociális és fizikális határvonalaktól, amelyek ezelőtt évszázadokig meghatározó sarokkövekként óvták a közösségi értékeket, kultúrát és jól körülhatárolható identitásképző-erővel is bírtak.

Frank Füredi: Why Borders Matter – Why Humanity Must Relearn the Art of Drawing Boundaries. Routledge, 2020

Manapság divatos a határok lebontásáról beszélni, hiszen a multikulturalizmus, a globalizáció és a digitalizáció ledöntötte a tradicionális értelemben vett határokat. Érdekes megfigyelés, hogy a határ, mint nemzeteket elválasztó fizikai akadály mennyire ambivalens érzéseket kelt a különböző értékrendekből merítkezők körében. A határon kívül állók egyfajta diszkriminatív, megkülönböztető, problémákat generáló barikádként tekintenek rá, míg a határon belül lakók a szuverenitás, a területi integritás és az identitásmegőrzés zálogaként gondolnak rájuk.

A határ több mint fizikai választóvonal két ország között

Füredi szerint a határok keretet adnak egy adott közösségnek, nemcsak területi, hanem morális aspektusból egyaránt. A határok egy olyan közös helyet zárnak körül, ahol az állampolgárok élete zajlik, ahol egy adott politikai milió igazgat, s ahol egy adott jogrendszer érvényesül. Megjegyzi, hogy a demokrácia is csak jól meghatározott területi egységeken belül működhet, mivel az állampolgárok saját közösségükön belül gyakorolhatják legteljesebben jogaikat. Sőt, azt is aláhúzza, hogy a történelem során szervesen kialakult nemzeti kultúrát, hagyományokat, identitásjegyeket az egyének csakis a saját közösségükön belül tudják teljes mértékben megélni, értelmezni. Az író szerint, ha ezek a mértékadó határok eltűnnek egy nemzet életéből, akkor a demokrácia is eltűnik.

A könyv alapjául szolgáló kutatás során Füredi megdöbbenve tapasztalta, hogy az állampolgárságra, mint jogi és politikai értelemben vett fogalomra egyre többen tekintenek negatív, hátráltató tényezőként ugyanúgy, mint a határokra. Egy feltörekvő narratíva szerint ugyanis az állampolgárság szintén csak elkülöníti az embereket, s például teljesen diszkriminatív az állampolgársággal nem rendelkezőkkel szemben: ráerősít a különbségekre és bizonyos esetekben akadályt jelent.

Füredi arra is rávilágít, hogy a nyitottság fetiszizálása sokkal több káros hatást hordoz magában, mint hinnénk. A nyitott határok és társadalmak koncepciója egyszerűen roncsolja az egyének életét, mert olyan nyomást gyakorol a környezetre és olyan mértékű összeolvadást kíván meg, amely szinte értelmezhetetlen a nemzeti közösségi és privát életterekben. A szerző szerint a nyitottságot és a határok eltörlését szorgalmazó támogatók csupán addig tartanak ki álláspontjuk mellett, amíg rá nem

jönnek, hogy fontos valahová tartozni, fontos egy olyan helyhez kötődni, amelyet magukénak érznek.

A migrációhoz való liberális hozzáállás hibás és káros

A migrációt támogató hangok gyakran azzal érvelnek, hogy a bevándorlást támogatni kell, hiszen egy adott nemzet homogenitását fel kell lazítani, mivel a homogenitás rossz, a sokszínűség pedig érték, erény. Füredi szerint ez az ideológiai megközelítés hibás és káros, hiszen ez a gondolkodás olyan embereknek nyújt meghívót az egyes nemzetállamokba, akik javarészt visszautasítják az asszimilációt. Hosszabb távon ez párhuzamos társadalmak kiépüléséhez vezet, illetve olyan alternatív közösségek létrejöttéhez, amelyek kulturális és tradicionális gyökereiknél fogva képtelenek a befogadó állam társadalmába beolvadni. Emiatt nem egy közös érdekek és értékek mentén szerveződő társadalmi struktúra alakul ki, hanem a beilleszkedés hiányában tovább mélyülnek a helyi lakosok és a bevándorlók közötti törésvonalak. Füredi példaként említi a jellemzően nyugati országokban kialakult úgynevezett „no-go” zónákat, vagyis olyan városrészeket, ahova sok esetben még a helyi rendőri szervek sem mernek bemenni.

Összegzés

Frank Füredi szociológus úgy látja, hogy az emberek mindennapjaiban megjelenő gátak, korlátok jelenléte olyannyira természetes, mint a nemzetállamokat elválasztó országhatárok. Legújabb könyvében leszögezi, hogy határok nélkül szinte értelmetlennek a történelem során organikusan kifejlődött nemzeti, társadalmi vívmányok, így a baloldali ideológiához köthető nyitottság és „határtalanság” koncepciója kudarcra van ítélve. Egyrészt azért, mert az egyén alapvető kulturális igényeit és nézeteit saját közösségében tudja megélni igazán, másrészt pedig azért, mert az eltérő társadalmi, vallási környezetből érkezők jelentős része képtelen az asszimilációra.